

СИЛАБУС
з дисципліни «Податкова система»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

1) Накісько Олександр Вікторович, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та аудиту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/nakisko-oleksandr-viktorovich>

2) Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Інституціональна система України», «Історія держави і права», «Державне та регіональне управління».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Управління державними і місцевими фінансами і бюджетом», «Бюджетна система».

3) Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Податкова система» **буде корисна** майбутнім фахівцям для набуття знань з організації та функціонування податкової системи в межах податкової політики держави.

Податкова система – навчальна дисципліна, яка досліджує сутність, об'єктивну необхідність, види та функції податків, тенденції розвитку оподаткування, структуру та принципи побудови податкових систем, організацію адміністрування сплати податків, порядок обчислення та сплати податків, формує навички щодо обчислення податків та орієнтацію у податковому законодавстві.

Закінчується вивчення курсу розглядом питань оподаткування у країнах світу.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати: історичні передумови виникнення податків та концепції оподаткування; економічну природу податків, їх склад та класифікацію; функції податків; принципи побудови податкової системи України; задачі та структуру податкових органів; порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами; принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності; форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства.

вміти: визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів; виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків; аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності; визначати розмір штрафних санкцій за порушення податкового законодавства; оскаржувати дії податкових органів; розбиратися у функціонуванні податкових систем країн світу.

4) Мета та основні задачі дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Податкова система» є надання студентам знань з організації та функціонування податкової системи в межах податкової політики держави.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання:**

- сформулювати уявлення студентів про систему оподаткування та її структуру, а також взаємозв'язок оподаткування з різними складовими суспільно-економічного розвитку;
- розкрити зміст основних принципів побудови податкових систем;
- з'ясувати правові відносини, що виникають при сплаті податків та зборів, обов'язки, права та відповідальність платників податків, порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує здатність отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного матеріалу навчальної дисципліни з різних джерел (підручників, навчальних посібників, періодичних видань, Інтернету та ін.), здатність роз'яснювати окремі положення податкового законодавства, вирішувати дискусійні питання, надавати пропозиції щодо його удосконалення; здатність систематизувати види податків і зборів, аналізувати їх структурні зміни як джерела бюджетних надходжень; здатність формувати об'єкти оподаткування, нараховувати податки, збори, платежі за різних систем оподаткування; володіння навичками організації податкового обліку платників податків; здатність складати податкову звітність; здатність аналізувати стан розрахунків платників податків з бюджетами та цільовими фондами; здатність здійснювати контроль за повнотою і своєчасністю сплати податків до бюджету; здатність застосовувати чинне законодавство у разі порушення податкового законодавства, нараховувати пеню,

адміністративні штрафи, фінансові (штрафні) санкції; здатність логічно і послідовно викладати засвоєні знання з оподаткування.

5) Організація навчання.

Система оцінювання

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Змістовний модуль 1.				30
«Основні положення оподаткування в Україні. Прямі податки.»				30
Здатність роз'яснювати окремі положення податкового законодавства, вирішувати дискусійні питання, надавати пропозиції щодо його удосконалення; здатність систематизувати види податків і зборів, аналізувати їх структурні зміни як джерела бюджетних надходжень; здатність формувати об'єкти оподаткування, нараховувати податки, збори, платежі за різних систем оподаткування; володіння навичками організації податкового обліку платників податків; здатність складати податкову звітність	Лекція	Теоретичні основи оподаткування	Робота на лекції	2
	Самостійна робота студентів	Адміністрування податків, зборів, платежів	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Податок на прибуток підприємств	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Податок на доходи фізичних осіб, Єдиний соціальний внесок	Семінар-дискусія, поточна контрольна робота	1
	Лекція	Сутність та види податків	Робота на лекції	2
	Семінар-дискусія	Функції податків	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Екологічний податок	Презентація результатів	1
	Лекція	Адміністрування сплати податків	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Оподаткування доходів громадян	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Рентна плата	Презентація результатів	1
	Лекція	Податок на прибуток підприємств	Робота на лекції	2
	Семінар-дискусія	Порядок визначення об'єктів оподаткування	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Податок на майно	Презентація результатів	1
	Лекція	Податок на доходи фізичних осіб	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Податкові соціальні пільги та знижки	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Теоретичні основи визначення податкового навантаження	Семінар-дискусія, поточна контрольна робота	1
	Лекція	Порівняльний аналіз податкової системи України та закордонних країн	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Компаративний аналіз моделей оподаткування	Семінар-дискусія	1
	Лекція	Екологічний податок	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Різновиди майнового оподаткування	Семінар-дискусія	1
Самостійна робота студентів	Відповідальність платників податків	Презентація результатів	1	
Лекція	Податки на майно	Робота на лекції	2	
Змістовний модуль 2.				30
«Непряме оподаткування. Спеціальні податкові режими. Реформування податкової системи.»				30
Здатність аналізувати стан розрахунків платників податків з бюджетами та цільовими фондами; здатність здійснювати контроль за	Лекція	Податок на додану вартість	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Ділова гра "Вибір оптимальної моделі оподаткування"	Ділова гра	1
	Самостійна робота студентів	Спеціальні податкові режими	Презентація результатів	1
	Лекція	Спрощена система оподаткування	Робота на лекції	2

<i>Професійні компетенції</i>	<i>Методи та форми навчання</i>		<i>Оцінка рівня сформованості компетентностей</i>	
			<i>Форма контролю</i>	<i>Бал</i>
повнотою і своєчасністю сплати податків до бюджету; здатність застосовувати чинне законодавство у разі порушення податкового законодавства, нараховувати пеню, адміністративні штрафи, фінансові (штрафні) санкції; здатність логічно і послідовно викладати засвоєні знання з оподаткування.	Практичне заняття	Порядок переходу на спрощену систему оподаткування	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Групи платників єдиного податку	Презентація результатів	1
	Лекція	Акцизний податок	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Порядок обчислення акцизного податку	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Митні платежі	Презентація результатів	1
	Лекція	Місцеві податки та збори	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Особливості місцевого оподаткування	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Місцеві податки та збори	Презентація результатів	1
	Лекція	Оподаткування фізичних осіб підприємців	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Ділова гра «Я підприємець»	Ділова гра	1
	Самостійна робота студентів	Реформування податкової системи	Семинар-дискусія, поточна контрольна робота	1
	Самостійна робота студентів	Особливості оподаткування фізичних осіб підприємців	Презентація результатів	1
	Лекція	Реформування податкової системи	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Податкова оптимізація	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Порядок складання податкової звітності	Презентація результатів	1
	Лекція	Рентна плата	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Порядок заповнення звітності	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Аналіз проведення податкових реформ	Семинар-дискусія	1
Самостійна робота студентів	Комплексна задача з розрахунку податкового навантаження	Презентація результатів	1	
Загальна кількість годин з них: аудиторні самостійні	180 60 120	Кількість балів	60	
Вид контролю			іспит	40

Приєм і консультації по виконанню завдань щодо самостійної роботи студентів (СРС) проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Завдання СРС рахуються виконаними, якщо:

- виконані і здані в зазначені викладачем строки;
- повністю виконані (розкривають тему завдання);
- не мають логічних і розрахункових помилок;
- виконані студентом самостійно.

При невиконанні одного із зазначених пунктів, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами. Студент зобов'язаний виконати всі завдання.

Модулі проводяться викладачем у вигляді тестування або співбесіди.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6) Політика курсу.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час.

Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

7) Література.

Базова

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. №254к-96-ВР.
2. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 № 2542-III.
3. Податковий кодекс України від 23.12.2010 р. № 2755- VI: Із змінами
4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. №92-IV
5. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI
6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI
7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. №1058-I.
8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. №1533-III
10. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 № 584-VII.
11. Про затвердження Порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1998 р. №1740.
12. Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затверджене [наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. №1130.](#)
13. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної затверджений [наказом Мінфіну від 22.09.2014 р. № 957.](#)
14. Податкова декларація з податку на прибуток підприємства, затверджена наказом Міндоходів від 30.12.2013 р. № 872 .
15. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку, затверджена наказом Міндоходів від 21.01.14 № 49.
16. "Про затвердження форми Повідомлення про запрошення платника податків, зборів, платежів або його представників до органу доходів і зборів, наказ Міндоходів від 06.02.14 № 12.
17. Про затвердження Порядку інформування роботодавців платника податку про наявність порушень застосування податкової соціальної пільги, позбавлення платника податку або про відновлення

його права на податкову соціальну пільгу та форми Повідомлення про наявність порушень, Наказ Міндоходів від 27 січня 2014 року № 86.

18. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість, Наказ Міндоходів України від 13.11.13 № 678.
19. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку, Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 №14
20. Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку, затверджений наказом Міністерства фінансів України №4 від 13.01.2015.
21. Брезвін А. І. Путівник по Податковому кодексу: посібник / Брезвін А. І. – К. ВПД «Формат», 2011, - 376 с.
22. Бечко П.К., Лиса Н.В. Податковий менеджмент: навч.посіб./ Бечко П.К., Лиса Н.В.- Центр учбової літератури, 2009.- 288 с.
23. Дадалко В.А. и др. Налогообложение в системе международных экономических отношений: Учеб. пособие / В.А. Дадалко, Е.Е. Румянцева, Н.Н.Демчук. – Мн.: Армита – Маркетинг, Менеджмент, 2000. – 359 с.
24. Демиденко Л.М. Податкова система: Навч. посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2007. – 184 с.
25. Довгалиук В.І. Податкова система: Навч. посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2007. – 360 с.
26. Налоги в развитых странах / Под ред. И.Г. Русаковой, – М.: "Финансы и статистика", 1991. – 288 с.
27. Онисько С.М. Податкова система. Підручник.-Львів: "Новий світ", 2004. – 310 с.
28. Податкова система: навч. посіб. / В.М. Онегіна, О.В. Накісько, С.В. Руденко. – Х.: ХНТУСГ, 2012. – 425 с.
29. Податкова система: навч. посіб./ О. В. Олійник, І. В. Філон; М-во освіти і науки України, Харківський національний аграрний університет ім. Докучаєва. – Центр навчальної літератури Київ.-2006-256с.
30. Податкова система: практикум/ О. М. Сердюк, Т. В. Заревчацька; М-во освіти і науки України. Центр учбової літератури– Київ.- 2007- 328с.
31. Податкова система: збірник задач та тести: навч. посіб./ Б. П. Ярема, В. П. Маринець; Рек. МОН України. - 3-тє вид., перероб. і доп.. - Львів "Магнолія 2006", 2008- 356с..
32. Податкова система: навч. посіб./ Н. І. Власюк, Т. В. Мединська; Рек. МОН України. - Львів "Магнолія 2006", 2009-320с.
33. Тренінгові технології навчання у практичній підготовці студентів (ділові та рольові ігри): Навчально-методичний посібник// За ред.. д.е.н., доц.. Г.М. Азаренкової, доц.. Н.М. Самородової - Львів: Новий Світ – 2000, 2010.-200с.

Допоміжна

34. Бабіч В., Поддєрьогін А. Податковий кредит з податку на додану вартість (ПДВ): облік, нарахування та відшкодування /В. Бабіч, А. Поддєрьогін// Бухгалтерський облік і аудит.- 2014 № 5. -С. 16-22.
35. Бабіч, Віталій. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності в Податковому кодексі України / В. Бабіч, А. Поддєрьогін// Бухгалтерський облік і аудит.- 2013г. N 4.- С.40-45 .
36. Булана, О. О. Тенденції реформування бюджетно-податкової підтримки підприємств в Україні / О. О. Булана// Фінанси України.- 2013г. N 8. - С.44-53.
37. Веремчук, Д. В. Стратегія проведення податкової реформи в Україні / Д. В. Веремчук// Економіка та держава.- 2013г. N 12. -С.6-9.
38. Гавриленко, А. С. Характерні особливості фіскальної децентралізації в Україні : англ. мова / А. С. Гавриленко //Актуальні проблеми економіки. - 2013г. N 5. - С.66-71 .
39. Децюра С. Фіксований сільськогосподарський податок/ С. Децюра// Бухгалтерський тиждень.- 2014р. №1.- С.22-25.
40. Децюра С. Звітність з єдиного податку/ С. Децюра// Бухгалтерський тиждень.-2014р. №4.- С.12-16.

41. Духновська, Людмила. Податковий облік цінних паперів і деривативів / Л. Духновська, Т. Редзюк//Бухгалтерський облік і аудит.- 2013г. N 6. - С.40-46.
42. Завадська, Н. О. Сутність та значення податкового кодексу для вітчизняної економіки / Н. О. Завадська, Г. Ю. Кучерова //Економіка та держава. - 2013г. N 4. - С.32-35 .
43. Кічурчак, М. В. Напрями вдосконалення системи фіскального обміну в економіці України / М. В. Кічурча // Фінанси України.- 2013г. N 8/-С.29-43.
44. Коркуна, Наталія. Економіко-математичні методи і моделі удосконалення механізму податкового навантаження / Н. М. Коркуна, Г. Г. Цегелик// Актуальні проблеми економіки.- 2013г. N 12. -С.246-253.
45. Кудряшов, В. П. Фіскальна консолідація та її впливи / В. П. Кудряшов// Економіка України.- 2013г. N . -9С.31-46.
46. Лабинцев, Микола. Облік податку на прибуток в Україні та Росії: досвід і новації / М. Лабинцев, О. Цепілова, О. Малишкін// Бухгалтерський облік і аудит.- 2013г. N 4.- С.46-57 .
47. Лекарь, С. І. Фіктивне банкрутство як загроза безпеці податково-боргових відносин / С. І. Лекарь, Н. М. Михальчук// Фінанси України.- 2013г. N 12. - С.33-41.
48. Львовчкін, С. В. Багатство й фіск: світова парадигма оподаткування / С. В. Львовчкін, В. М. Федосов, Г. М. Яренко// Фінанси України.- 2013г. N 4. С.7-26
49. Малишкін, Олександр. Історичні аспекти розвитку податкового обліку в Україні: методика та побудова / О. Малишкін //Бухгалтерський облік і аудит. - 2013г. N 3.- С.3-10 .
50. Мачулка, Оксана. Методика обліку податкових різниць в Україні / Оксана Мачулка//Бухгалтерський облік і аудит. - 2013г. N 3.- С.20-26 .
51. Піскова, Жанна. Методика здійснення податкових розрахунків податку на прибуток підприємств / Ж. Піскова//Бухгалтерський облік і аудит. - 2013г. N 3.- С.11-19 .
52. Подольчак, Назар. Налагодження і розвиток взаємовідносин у системі "підприємство - державна податкова служба" / Н. Ю. Подольчак, А. Тимейчук //Актуальні проблеми економіки. - 2013г. N 6. - С.59-64.
53. Семенченко Ж. Річна декларація з податку на прибуток/ Ж. Семенченко// // Бухгалтерський тиждень.-2014р. №4.- С.41-48.
54. Сипатаєва, Мадіна. Податкове адміністрування в Республіці Казахстан: основні тенденції, економічна і правова база, особливості і актуальні проблеми : англ. мова / М. Сипатаєва//Актуальні проблеми економіки 2013г. N 5. - С.482-491
55. Фецишин, Наїрі. Податкове навантаження: сутність, види та чинники впливу / Н. І. Фецишин// Актуальні проблеми економіки.- 2013г. N 12. - С.208-212.
56. Шпакович М. Перерозподіл податкового кредиту/ М. Шпакович//// Бухгалтерський тиждень.- 2014р. №1.- С.35-40.

Інформаційні ресурси

Сайт Верховної Ради України - www.rada.gov.ua
Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua.
Сайт Міністерства економіки України - www.me.gov.ua.
Сайт Національного банку України - www.bank.gov.ua
Сайт Міністерства фінансів України – www.minfin.gov.ua
Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського - www.nbuv.gov.ua.
Сайт наукової бібліотеки НаУКМА - www.librari.ukma.kiev.ua.
www.zakon.rada.gov.ua
www.universallinternetlibrary.ru
www.readbookz.com
www.elibrary.ru
Сайт газети „Все про бухгалтерський облік” – www.vobu.com.ua
Газета "Галицкие Контракты"www.gc.kiev.ua
Всеукраїнський тижневик «Баланс» www.balance.dp.ua

Газета "Бизнес" www.business.kiev.ua

Журнал "Бухгалтер" www.buhgalter.kharkov.com

Газета «Бухгалтерія» www.buhgalteria.com.ua

Журнал "Компаньон" www.companion.com.ua

Ліга Бізнесінформ www.liga.net

Газета «Урядовий кур'єр» www.ukcc.com.ua

Український діловий журнал «Експерт» www.expert.ua

Газета Закон&Бізнес www.zib.com.ua

Український діловий тижневик «Контракти» www.kontrakty.com.ua

Офіційний вісник України www.gdo.kiev.ua

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>